

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS**

Biudžetinė įstaiga, Naftininkų g. 9, 89239 Mažeikiai,
tel. (8 443) 41 499, el. p. mazeikiuvsb@gmail.com
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303189089

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
TRIUKŠMO TYLIOSIOSE ZONOSE IR MAUDYMO SI VIETŲ VANDENS
KOKYBĖS STEBĖSENOS 2019 M. ATASKAITA**

Mažeikiai, 2019

TURINYS

1. TRIUKŠMO TYLIOSIOSE ZONOSE STEBĖSENA.....	3
2. MAUDYMO SI VIETŲ VANDENS TARŠOS STEBĖSENA	3

1. TRIUKŠMO TYLIOSIOSE ZONOSE STEBĖSENA

Mažeikių rajono savivaldybės teritorijoje Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T1-75 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės tyliųjų viešųjų zonų nustatymo“ yra nustatytos 2 tyliosios viešosios zonos – Juodpelkio parko tylioji viešoji zona (plotas – 5,3 ha) ir Sodų trikampio skvero (plotas – 2,0 ha) tylioji viešoji zona. Vadovaujantis 2004 m. spalio 26 d. Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo Nr. IX-2499 13 straipsnio 2 dalies 8 punktu savivaldybė vykdo šių zonų triukšmo lygio stebėseną (monitoringą). 2019 m. triukšmo lygio matavimai buvo atliekami 2 kartus: gegužės ir spalio mėn. dienos, vakaro ir nakties metu (1 lentelė).

1 lentelė. Viešųjų tyliųjų zonų triukšmo rodikliai Mažeikių rajono savivaldybėje, 2019 m.

Objekto pavadinimas	Paros laikas	Ekvivalentinis garso slėgio lygis, dBA	Maksimalus garso slėgio lygis, dBA	Didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai Lietuvos HN 33:2011		Rekomenduojama viršutinė ribinė vertė tyliosiose zonose, dBA
				Ekvivalentinis garso slėgio lygis, dBA	Maksimalus garso slėgio lygis, dBA	
Gegužės mėn.						
Juodpelkio parkas	diena	49,6	62,4	65	70	50
	vakaras	47,5	57,2	60	65	50
	naktis	43,6	54,7	55	60	50
Sodų trikampio skveras	diena	45,9	59,2	65	70	50
	vakaras	42,6	52,4	60	65	50
	naktis	41,5	53,1	55	60	50
Spalio mėn.						
Juodpelkio parkas	diena	49,5	62,5	65	70	50
	vakaras	45,6	54,1	60	65	50
	naktis	42,6	53	55	60	50
Sodų trikampio skveras	diena	46,2	58,9	65	70	50
	vakaras	39,8	49,4	60	65	50
	naktis	35,6	48,3	55	60	50

Matavimo rezultatai parodė, kad 2019 m. Mažeikių rajono savivaldybės tyliosiose viešosiose zonose triukšmo lygis neviršijo Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ nustatytų didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių dydžių gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, veikiamoje transporto sukeliama triukšmo. Tačiau nežymiai viršijo tyliosiose zonose rekomenduojamą triukšmo ribinę vertę. Triukšmo šaltinis buvo - praeiviai, transportas.

2. MAUDYMO SI VIETŲ VANDENS TARŠOS STEBĖSENA

Savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 22 d. sprendimu Nr. T1-43 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2019 metų visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos vykdymo strategijos, programos sąmatos ir priemonių vykdymo plano patvirtinimo“ buvo patvirtinta 2019 m. visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos vykdymo strategiją, priemonių vykdymo planas ir Mažeikių rajono maudymosi vietų vandens kokybės stebėsenos programos finansavimas.

Vadovaujantis HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. V-212 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė patvirtinimo“

nuostatomis, Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2019 m. gegužės - rugsėjo mėn. gyventojų pamėgtose maudymosi vietose vykdė vandens kokybės stebėseną. Maudyklų vandens kokybės tyrimai buvo pradėti likus 2 savaitėms iki maudymosi sezono pradžios, t.y. nuo gegužės 28 d. ir reguliariai buvo atliekami 2 kartus per mėnesį (birželio, liepos, rugpjūčio mėn.) iki rugsėjo 4 d. Iš viso buvo stebima 18 maudymosi vietų, kuriose atlikti 146 mikrobiologiniai tyrimai (2 lentelė).

2 lentelė. Mažeikių rajono savivaldybės maudymosi vietų tyrimų kalendorinis grafikas, 2019 m.

Eil. Nr.	Maudymosi vietos, kurių vanduo buvo tiriamas	Mėginio paėmimo data (mėn.)							
		gegužis	birželis		liepa		rugsėjis		rugsėjis
1.	Plinkšių ežeras, Ežero g. 7, Šerkšnėnų sen.	28	12	25	9	23	7	21	4
2.	Plinkšių ežeras, Parko g., Šerkšnėnų sen.	28	12	25	9	23	7	21	4
3.	Šerkšnėnų tvenkinys, Tilto g., Šerkšnėnų km.	28	12	25	9	23	7	21	4
4.	Renavo tvenkinys	28	12	25	9	23	7	21	4
5.	Sedos ežeras	28	12	25	9	23	7	21	4
6.	Kalnijų tvenkinys	28	12	25	9	23	7	21	4
7.	Varduvos upė	28	12	25	9	23	7	21	4
8.	Vadaksties upė ties Auksūdžio kaimu	28	12	25	9	23	7	21	4
9.	Vadaksties upė, Laižuvos pliažo maudykla	28	12	25	9	23	7	21	4
10.	Laižuvos tvenkinys	28	12	25	9	23	7	21	4
11.	Tulniškių tvenkinys	28	12	25	9	23	7	21	4
12.	Ventos upė Leckavoje prie dainų slėnio	28	12	25	9	23	7	21	4
13.	Vadaksties upė, Buknaičių kaimo maudykla	28	12	25	9	23	7	21	4
14.	Ventos upė, Vieکشنیų sen. (ties Birutės gatve)	28	12	25	9	23	7	21	4
15.	Ventos upė, Vieکشنیų sen. (ties Birutės g. 14)	28	12	25	9	23	7	21	4
16.	Ventos upė, Vieکشنیų sen. (ties Malūno g.)	28	12	25	9	23	7	21	4
17.	Vandens telkinys Židikuose prie Židikų pirties	28	12	25	9	23	7	21	4
18.	Mažeikių Pavenčių paplūdimys, Aitvaro g.	28	12	25	9	23	7	21	4

Maudymosi vietų vandens kokybė buvo vertinama pagal 2 mikrobiologinius parametrus: žarninius enterokokus ir žarnines lazdeles. Atsižvelgiant į higienos normos reikalavimus, žarninių enterokokų turi būti ne daugiau kaip 100 kolonijas sudarančių vienetų 100 ml vandens, o žarninių lazdelių – ne daugiau kaip 1 000/100 ml vandens (3 lentelė).

3 lentelė. Maudymosi vietų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai

Eil. Nr.	Mikrobiologiniai parametrai	Ribinės vertės
1.	Žarninių enterokokų (<i>Intestinal Enterococci</i>) kolonijas sudarančių vienetų 100 ml, ne daugiau kaip	100
2.	Žarninių lazdelių (<i>Escherishia coli</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	1 000

Pasibaigus maudymosi sezonui ir apibendrinus maudyklų vandens kokybės tyrimų rezultatus, nustatyta, kad šį maudymosi sezoną trumpalaikė tarša buvo pastebėta dviejuose maudymosi vietose – Tulniškių tvenkinyje ir Ventos upėje Leckavoje prie dainų slėnio. Problemiškiausia situacija buvo birželio mėn. – šių maudyklų vandens kokybė neatitiko nustatytų reikalavimų. Nustačius trumpalaikę taršą, per 72 valandas papildomai buvo paimti mėginiai vandens kokybės tyrimams atlikti, kurie patvirtino taršos įvykio pabaigą.

Liepos - rugsėjo mėn. visų maudymosi vietų vanduo atitiko higienos normos reikalavimus. Nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų liekanų per maudymosi sezoną nebuvo pastebėta (4 lentelė).

4 lentelė. Mažeikių rajono savivaldybės maudymosi vietų vandens kokybės suvestinė, 2019 m.

Eil. Nr.	Maudymosi vietos, kurių vanduo buvo tiriamas	Tyrimo data	Žarninių enterokokų skaičius KSV/100 ml	Žarninių lazdelių skaičius (Escherichia coli) 100 ml	Atitiko HN 92:2007 reikalavimus (taip/ne)	Papildomi duomenys, pastabos (*)	Vandens temperatūra, + ⁰ C
1.	Plinkšių ežeras, Ežero g. 7, Šerkšnėnų sen.	05.28	0	1	taip	nepastebėta	16
		06.12	13	5,2	taip	nepastebėta	25
		06.25	6	<1	taip	nepastebėta	24
		07.09	0	2	taip	nepastebėta	18
		07.23	<4	1	taip	nepastebėta	18
		08.07	12	6,3	taip	nepastebėta	18
		08.21	5	5,2	taip	nepastebėta	19
2.	Plinkšių ežeras, Parko g., Šerkšnėnų sen.	05.28	<4	2	taip	nepastebėta	16
		06.12	25	7,5	taip	nepastebėta	25
		06.25	73	344,8	taip	nepastebėta	24
		07.09	0	1	taip	nepastebėta	18
		07.23	21	3,1	taip	nepastebėta	18
		08.07	32	1	taip	nepastebėta	18
		08.21	5	4,1	taip	nepastebėta	19
3.	Šerkšnėnų tvenkinys, Tilto g., Šerkšnėnų km.	05.28	6	12,2	taip	nepastebėta	16
		06.12	6	3,1	taip	nepastebėta	25
		06.25	<4	5,2	taip	nepastebėta	24
		07.09	8	20,3	taip	nepastebėta	18
		07.23	<4	2	taip	nepastebėta	18
		08.07	4	2	taip	nepastebėta	18
		08.21	13	1	taip	nepastebėta	19
4.	Renavo tvenkinys	05.28	<4	3,1	taip	nepastebėta	16
		06.12	26	35,5	taip	nepastebėta	24
		06.25	14	<1	taip	nepastebėta	25
		07.09	32	39,9	taip	nepastebėta	17
		07.23	36	121,1	taip	nepastebėta	18
		08.07	28	32,3	taip	nepastebėta	17
		08.21	31	51,2	taip	nepastebėta	19
5.	Sedos ežeras	05.28	<4	1	taip	nepastebėta	17
		06.12	8	1	taip	nepastebėta	24
		06.25	5	2	taip	nepastebėta	25
		07.09	0	1	taip	nepastebėta	18
		07.23	6	3,1	taip	nepastebėta	18
		08.07	<4	2	taip	nepastebėta	18
		08.21	<4	3,1	taip	nepastebėta	19
	09.04	25	24,9	taip	nepastebėta	17	

6.	Kalnių tvenkinys	05.28	<4	9,8	taip	nepastebėta	16
		06.12	91	9,8	taip	nepastebėta	24
		06.25	18	137,6	taip	nepastebėta	25
		07.09	0	7,4	taip	nepastebėta	18
		07.23	14	6,2	taip	nepastebėta	18
		08.07	24	3,1	taip	nepastebėta	18
		08.21	14	6,3	taip	nepastebėta	17
		09.04	56	62,9	taip	nepastebėta	18
7.	Varduvo upė	05.28	22	56,8	taip	nepastebėta	14
		06.12	23	135,5	taip	nepastebėta	23
		06.25	27	24,6	taip	nepastebėta	25
		07.09	18	31,3	taip	nepastebėta	16
		07.23	39	122,9	taip	nepastebėta	16
		08.07	22	15,4	taip	nepastebėta	15
		08.21	9	11	taip	nepastebėta	17
		09.04	21	17,5	taip	nepastebėta	16
8.	Vadaksties upė ties Auksūdžio kaimu	05.28	15	7,5	taip	nepastebėta	16
		06.12	8	18,9	taip	nepastebėta	24
		06.25	15	96	taip	nepastebėta	23
		07.09	9	13,2	taip	nepastebėta	17
		07.23	11	37,9	taip	nepastebėta	17
		08.07	31	15,8	taip	nepastebėta	18
		08.21	10	6,3	taip	nepastebėta	19
		09.04	25	114,3	taip	nepastebėta	18
9.	Vadaksties upė, Laižuvos plažo maudykla	05.28	8	29,9	taip	nepastebėta	16
		06.12	18	46,2	taip	nepastebėta	25
		06.25	8	17,1	taip	nepastebėta	23
		07.09	8	19,7	taip	nepastebėta	17
		07.23	18	57,6	taip	nepastebėta	17
		08.07	30	13	taip	nepastebėta	18
		08.21	18	16,1	taip	nepastebėta	19
		09.04	17	6,3	taip	nepastebėta	17
10.	Laižuvos tvenkinys	05.28	<4	8,6	taip	nepastebėta	16
		06.12	15	1	taip	nepastebėta	24
		06.25	16	2	taip	nepastebėta	24
		07.09	8	52	taip	nepastebėta	18
		07.23	<4	1	taip	nepastebėta	18
		08.07	12	3	taip	nepastebėta	18
		08.21	<4	18,9	taip	nepastebėta	20
		09.04	10	3,1	taip	nepastebėta	18
11.	Tulnių tvenkinys	05.28	0	<1	taip	nepastebėta	16
		06.12	5	18,9	taip	nepastebėta	25
		06.25	110	1 299,7	ne	nepastebėta	25
		07.01	8	12,2	taip	nepastebėta	23
		07.09	<4	9,7	taip	nepastebėta	18
		07.23	<4	11	taip	nepastebėta	19
		08.07	5	6,2	taip	nepastebėta	18
		08.21	6	8,6	taip	nepastebėta	19
09.04	7	3,1	taip	nepastebėta	18		
12.	Ventos upė Leckavoje prie dainų slėnio	05.28	5	20,3	taip	nepastebėta	16
		06.12	104	11	ne	nepastebėta	24
		06.25	130	1 553,1	ne	nepastebėta	25
		07.01	6	9,7	taip	nepastebėta	22
		07.09	24	48,8	taip	nepastebėta	18
		07.23	5	9,5	taip	nepastebėta	17
		08.07	<4	21,3	taip	nepastebėta	17
		08.21	13	20,3	taip	nepastebėta	19
09.04	59	99,3	taip	nepastebėta	16		
13.		05.28	10	20,3	taip	nepastebėta	16

	Vadaksties upė, Buknaičių kaimo maudymosi vieta	06.12	18	135,5	taip	nepastebėta	24
		06.25	23	88,6	taip	nepastebėta	23
		07.09	4	8,5	taip	nepastebėta	17
		07.23	23	24,5	taip	nepastebėta	17
		08.07	28	28,5	taip	nepastebėta	17
		08.21	19	14,8	taip	nepastebėta	19
		09.04	8	12,2	taip	nepastebėta	17
14.	Ventos upė, Viekšnių sen. (ties Birutės gatve)	05.28	13	3,1	taip	nepastebėta	17
		06.12	34	14,8	taip	nepastebėta	24
		06.25	16	12,2	taip	nepastebėta	22
		07.09	14	15,6	taip	nepastebėta	18
		07.23	10	18,1	taip	nepastebėta	17
		08.07	30	38,4	taip	nepastebėta	17
		08.21	63	31,7	taip	nepastebėta	18
15.	Ventos upė, Viekšnių sen. (ties Birutės g. 14)	05.28	9	17,5	taip	nepastebėta	17
		06.12	58	31,7	taip	nepastebėta	24
		06.25	29	84,2	taip	nepastebėta	22
		07.09	9	10,8	taip	nepastebėta	18
		07.23	17	18,7	taip	nepastebėta	17
		08.07	70	55,6	taip	nepastebėta	17
		08.21	57	21,8	taip	nepastebėta	18
16.	Ventos upė, Viekšnių sen. (ties Malūno g.)	05.28	8	13,5	taip	nepastebėta	17
		06.12	18	11	taip	nepastebėta	24
		06.25	15	21,3	taip	nepastebėta	22
		07.09	6	9,7	taip	nepastebėta	18
		07.23	25	34,5	taip	nepastebėta	17
		08.07	58	39,5	taip	nepastebėta	17
		08.21	71	48,7	taip	nepastebėta	18
17.	Vandens telkinys Židikuose prie Židikų pirties	05.28	5	1	taip	nepastebėta	16
		06.12	20	3,1	taip	nepastebėta	25
		06.25	10	2	taip	nepastebėta	25
		07.09	<4	<1	taip	nepastebėta	17
		07.23	18	9,6	taip	nepastebėta	18
		08.07	24	39,9	taip	nepastebėta	18
		08.21	12	1	taip	nepastebėta	20
18.	Mažeikių Pavenčių paplūdimys, Aitvaro g.	05.28	4	9,8	taip	nepastebėta	17
		06.12	4	5,2	taip	nepastebėta	24
		06.25	89	4,1	taip	nepastebėta	24
		07.09	8	5,2	taip	nepastebėta	18
		07.23	17	40,2	taip	nepastebėta	18
		08.07	18	9,8	taip	nepastebėta	17
		08.21	8	4,1	taip	nepastebėta	18
		09.04	19	7,5	taip	nepastebėta	18

(*) Nuolaužos, plūduriuojančios medžiagos, dervų likučiai, stiklo, plastiko, gumos ir kitos atliekos (pastebėta/nepastebėta)

Taip pat greta maudymosi vietų buvo atlikti ir parazitologiniai tyrimai. Smėlio parazitologiniai tyrimai reguliariai buvo atliekami 1 kartą per mėnesį nuo gegužės 28 d. iki rugpjūčio 21 d. Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymui buvo naudojamas smėlis iš maudymosi vietos arba iš žaidimo aikštelės (dirvožemis, dumblas, smėlis). Per visą tyrimų atlikimo laikotarpį mėginiuose kirminų kiaušinėlių ir lervų aptikta nebuvo (5 lentelė).

5 lentelė. Mažeikių rajono savivaldybės maudymosi vietų parazitologinių tyrimų suvestinė, 2019 m.

Eil. Nr.	Maudymosi vietos, kurių smėlis buvo tiriamas	Mėginio pavadinimas	Mėginio paėmimo data (mėn.)			
			gegužės 28 d.	birželio 25 d.	liepos 23 d.	rugpjūčio 21 d.
1.	Plinkšių ežeras, Ežero g. 7, Šerkšnėnų sen.	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
2.	Plinkšių ežeras, Parko g., Šerkšnėnų sen.	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
3.	Šerkšnėnų tvenkinys, Tilto g., Šerkšnėnų km.	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
4.	Renavo tvenkinys	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
5.	Sedos ežeras	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
6.	Tulnikių tvenkinys	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
7.	Vadaksties upė, Buknaičių kaimo maudykla	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
8.	Vandens telkinys Židikuose prie Židikų pirties	Smėlis iš žaidimo aikštelės	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta
9.	Mažeikių Pavenčių maudymosi vieta, Aitvaro g.	Smėlis iš paplūdimio (dirvožemis, dumblas, smėlis)	neaptikta	neaptikta	neaptikta	neaptikta

APIBENDRINIMAS

Apibendrinant atliktą 2019 m. Mažeikių rajono savivaldybės triukšmo tyliosiose zonose ir maudymosi vietų vandens kokybės stebėseną nustatyta, kad:

- ✓ 2 tyliųjų viešųjų zonų triukšmo lygis neženkliai viršijo rekomenduojamą triukšmo ribinę vertę;
- ✓ 18 maudymosi vietų vandens kokybė išlieka pakankamai gera – vandens užterštumas buvo nustatytas tik birželio mėn. – Tulniškių tvenkinyje ir Ventos upėje Leckavoje prie dainų slėnio. Pakartotini tyrimų rezultatai parodė, kad šių maudyklų vandens kokybė atitiko Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reglamentuotus vandens kokybės reikalavimus ir juose maudytis buvo galima. Liepos – rugpjūčio mėn. visų maudyklų vandens kokybė atitiko Lietuvos higienos normos reikalavimus;

Informacija apie triukšmo lygį ir maudyklų vandens kokybės tyrimų rezultatai buvo reguliariai viešinami savivaldybės ir biuro internetiniuose puslapiuose, socialiniuose puslapiuose bei rajono žiniasklaidos priemonėmis. Šių tyrimų stebėseną yra numatyta vykdyti ir kitais metais.
